

An aerial photograph showing a river bend. A path winds through a dense forest of trees with yellow and green foliage. The river is dark and calm, reflecting the sky.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

**Omgeving Klokkengietersstraat
Venlo – Noord**

Vervolgonderzoek ecologie

Definitief

colofon

projectnaam
**Omgeving
Klokkengietersstraat Venlo –
Noord**

datum
19 november 2024

projectnummer
P07272

opdrachtgever
Gemeente Venlo

BRO
projectleider

opgesteld door

interne controle

bron kapt
BRO

Willemssplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55
info@bro.nl
www.bro.nl

1 Inhoudsopgave

2	Inleiding	4
2.1	Aanleiding	4
2.2	Doel	4

3	Omschrijving plangebied	5
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Toekomstige situatie	5

4	Werkwijze	7
4.1	Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest	7
4.2	Das	7
4.3	Steenmarter	7
4.4	Eekhoorn	7
4.5	Alpenwatersalamander	8
4.6	Ongewervelden	8
4.7	Vleermuizen	9

5	Resultaten	10
5.1	Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest	10
5.1.1	Nestlocaties	10
5.1.2	Leefgebied	10
5.2	Das	10
5.3	Steenmarter	10
5.4	Eekhoorn	10
5.5	Alpenwatersalamander	13
5.6	Ongewervelden	13
5.7	Vleermuizen	13
5.7.1	Verblijfplaatsen	13
5.7.2	Foeragerende vleermuizen	13
5.7.3	Vliegroutes	13
5.8	Overige soorten	13

6	Effectenbeoordeling en toetsing	16
6.1	Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest	16

6.2	Das	16
6.3	Steenmarter	16
6.4	Eekhoorn	16
6.5	Alpenwatersalamander	16
6.6	Ongewervelden	16
6.7	Vleermuizen	16
6.8	Overige soorten	16

7	Conclusie	17
----------	------------------	-----------

8	Bronnen	19
----------	----------------	-----------

9	Verklarende Woordenlijst	20
----------	---------------------------------	-----------

2 Inleiding

2.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om het bos ten zuiden van het HQ van Canon in Venlo te herontwikkelen ten behoeve van de aanleg van een weg. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door Idverde Advies, is vastgesteld dat het gebied geschikte verblijfplaatsen en leefgebied kan bevatten van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, das, eekhoorn, steenmarter, alpenwatersalamander, grote vos, teunisbloempijlstaart en boombewonende vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is nader onderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2024, om nesten, verblijfplaatsen en/of leefgebied van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, das, eekhoorn, steenmarter, alpenwatersalamander, grote vos, teunisbloempijlstaart en boombewonende vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

2.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nestplaatsen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd verblijfplaats aanwezig, zoals buizerd, havik, boomvalk, ransuil of blauwe reiger?
- Is de aanwezige nestkast voor de torenvalk bewoond?
- Zijn er verblijfsfuncties en/of essentieel leefgebied van de das of steenmarter aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er nesten of essentieel leefgebied van de eekhoorn aanwezig binnen het plangebied?
- Dient het aanwezige oppervlaktewater als voortplantingswater van de alpenwatersalamander?
- Is het bos in gebruik als landhabitat van de alpenwatersalamander?
- Is er binnen het plangebied leefgebied aanwezig van de grote vos, teunisbloempijlstaart of Spaanse vlag?
- Zijn er verblijfsfuncties van boombewonende vleermuizen aanwezig in de bomen met holtes?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?

- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leiden de werkzaamheden tot vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteiten uit de Omgevingswet en is een vergunningsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige nest- en/of verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een vergunningsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen binnen het plangebied hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een vergunningsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een vergunningstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Wadi ten westen van het plangebied, nabij parkeerterrein

Figuur 4: Ondergelopen wandelpad

Figuur 5: Braamstruweel in bos

Figuur 6: Open gedeelte aangrenzend aan de Klokkengietersstraat

Figuur 7: Wadi ten westen van het plangebied, uitkijkend op het parkeerterrein en HQ van Canon

Figuur 8: Bos met omgevallen bomen

4 Werkwijze

4.1 Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest

Het plangebied biedt voor meerdere vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest geschikt leefgebied. Op 12 maart, in de bladvrije (winter) periode is een bezoek uitgevoerd om de aanwezigheid van vogelnesten te inventariseren welke gebruikt kunnen worden door *de havik*, *buizerd*, *boomvalk*, *ransuil*, *blauwe reiger*. Binnen het terrein van Canon is daarnaast mogelijk een nestkast van *de torenvalk* aanwezig. Tijdens dit bezoek is gezocht naar de exacte locatie van de kast. Tijdens dit bezoek zijn ook de bomen in kaart gebracht waarin geschikte holtes voor boombewonende soorten aanwezig zijn.

4.2 Das

Voor het onderzoek naar de *das* is in de bladervrije periode op 12 maart 2024 een visuele inspectie gedaan. Hierbij is gezocht naar sporen van de das zoals burchten, putjes, wissels en eventuele andere sporen. Ook tijdens de veldbezoeken naar de andere soorten is ook gelet op de aanwezigheid van sporen en individuen. Om het gebruik van het plangebied door de das te onderzoeken is gebruik gemaakt van twee wildcamera's welke zijn geplaatst op strategische locaties. De camera's zijn op 26 maart 2024 geplaatst en op 5 juni 2024 opgehaald waarbij halverwege de camera's op andere locaties binnen het plangebied zijn neergezet. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017).

4.3 Steenmarter

Ten aanzien van *de steenmarter* zijn er in de periode tussen 26 maart 2024 en 5 juni 2024 op verschillende locaties binnen het plangebied wildcamera's geplaatst om de aanwezigheid van de steenmarter aan te tonen dan wel uit te sluiten. Ook is er overdag gezocht naar sporen van de steenmarter zoals holen, uitwerpselen en prooiresten. Om het gebruik van

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. inventarisatie das, steenmarter en eekhoorn

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
12-03-2024	Inventarisatie bladerloze seizoen	09.00 – 17.00	Wind gemiddeld 1 Bft Bewolkt Sporadisch lichte motregen	6°C
26-03-2024	Sporenonderzoek + plaatsen wildcamera's	09.00 – 13.00	Wind gemiddeld 1 Bft Bewolkt Geen neerslag	7°C
10-04-2024	Sporenonderzoek + controle wildcamera's	10:30 – 15:00	Wind gemiddeld 1 Bft Zonnig Geen neerslag	14°C
21-05-2024	Sporenonderzoek + wisselen wildcamera's	11:00 – 14:30	Wind gemiddeld 2 Bft Zonnig Geen neerslag	24°C
05-06-2024	Sporenonderzoek + ophalen wildcamera's	09:00 – 12:00	Wind gemiddeld 1 Bft Bewolkt Geen neerslag	15°C

het plangebied door de steenmarter te onderzoeken is gebruik gemaakt van twee wildcamera's welke zijn geplaatst op strategische locaties. De camera's zijn op 26 maart 2024 geplaatst en op 5 juni 2024 opgehaald waarbij halverwege de camera's op andere locaties binnen het plangebied zijn neergezet.

4.4 Eekhoorn

Het plangebied is geschikt voor *de eekhoorn* vanwege de aanwezige potentie voor nestgelegenheid en leefgebied. Op 12 maart, in de bladvrije (winter) periode is een bezoek uitgevoerd om de aanwezigheid van bolnesten van de eekhoorn te inventariseren. Ook zijn er in de periode van 26 maart 2024 tot 5 juni 2024 wildcamera's binnen het plangebied geplaatst om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat er essentieel leefgebied voor deze soort aanwezig is. Tijdens de veldbezoeken naar de overige soorten is ook gelet op de aanwezigheid van de eekhoorn binnen het plangebied.

4.5 Alpenwatersalamander

Om de aanwezigheid van *de alpenwatersalamander* te toetsen zijn meerdere bezoeken gebracht aan de wadi's die grenzen aan het plangebied. De wadi's zijn geschikt om als voortplantingswater van deze soort te dienen. Het omliggende bos biedt geschikt land- en overwinteringshabitat. In de periode van half maart tot juli zijn twee bezoeken overdag uitgevoerd, met een tussentijd van minimaal 20 dagen. Tijdens deze veldbezoeken is door middel van schepnetinventarisaties gezocht naar volwassen exemplaren en larven. Tijdens de veldbezoeken die zowel overdag als in de avond zijn uitgevoerd ten behoeve van de andere soorten is ook gelet op de aanwezigheid van de alpenwatersalamander door het omdraaien van onder andere boomstronken en het beschijnen van de wadi's met zaklampen. Deze inzet is gebaseerd op de het soortinventarisatieprotocol van de NGB (versie nov. 2023).

4.6 Ongewervelden

Om de aanwezigheid van *de grote vos* vast te stellen of redelijkerwijs uit te sluiten zijn overdag twee veldbezoeken uitgevoerd, waarvan één in april en één in juni. In deze periodes worden de meeste waarnemingen van deze soort gedaan. Het plangebied is onderzocht op passerende individuen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd bij warm, zonnig weer.

Om de aanwezigheid van *de teunisbloempijlstaart* vast te stellen of redelijkerwijs uit te sluiten zijn in de periode tussen half juni en half augustus twee veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van 20 dagen. Hierbij zijn waardplanten als teunisbloemen, kattenstaarten, basterdwederik en (harig) wilgenroosje onderzocht op de aanwezigheid van rupsen. Ook is er tijdens de uitvoering van de vleermuisonderzoeken gelet op de aanwezigheid van imago's.

Om de aanwezigheid van *de Spaanse vlag* aan te tonen of uit te sluiten zijn in de maanden juli en augustus twee veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken hebben plaatsgevonden bij warme, zonnige weersomstandigheden.

Tabel 2: Bezoeken i.v.m. inventarisatie alpenwatersalamander

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
07-05-2024	Schepnetinventarisatie	12.00 – 14.30	Wind gemiddeld 1 Bft Bewolkt Geen neerslag	19°C
28-06-2024	Schepnetinventarisatie	13:00 – 15:30	Wind gemiddeld 1 Bft Zonnig Geen neerslag	20°C

Tabel 3: Bezoeken i.v.m. grote vos, teunisbloempijlstaart en Spaanse vlag

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
10-04-2024	Zoeken imago's grote vos	10:30 – 15:00	Wind gemiddeld 1 Bft Zonnig Geen neerslag	17°C
11-07-2024	Zoeken imago's grote vos en Spaanse vlag + inventarisatie waardplanten teunisbloempijlstaart	10:00 – 15:00	Wind gemiddeld 1 Bft Zonnig Geen neerslag	24°C
02-08-2024	Zoeken imago's grote vos en Spaanse vlag + inventarisatie waardplanten teunisbloempijlstaart	10:00 – 15:00	Wind gemiddeld 1 Bft Zonnig Geen neerslag	26°C

4.7 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode 15 mei tot 15 september 2024 in totaal vier aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

In de periode 15 mei tot en met 15 juli heeft er één gerichte avondronde (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten. Hiervan dient er één avondronde in juni plaats te vinden. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen. De bezoeken ten behoeve van de kraam- en zomerverblijfplaatsen zijn uitgevoerd met 4 onderzoekers per veldbezoek, om minimaal 75% van de geschikte bomen te kunnen overzien, voor de verklaring van de deelgebieden zie figuur 15. Per deelgebied is het onderzoek uitgevoerd door 2 ecologen. Vervolgens hebben in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30 september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 4).

Tabel 4: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Deelgebied	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
05-06-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1	21.45-23.50	21.47	Wind gemiddeld 1 Bft Half bewolkt Geen neerslag	14°C
06-06-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	2	21.45 – 23.50	21.49	Wind gemiddeld 1 Bft Half bewolkt Geen neerslag	14°C
14-07-2024	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	1 en 2	03.35 – 05.40	05.38	Wind gemiddeld 2 Bft Geen bewolking Geen neerslag	19°C
29-08-2024	Vleermuizen (paarverblijf)	1 en 2	20:25 – 01:30	20.27	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	21°C
23-09-2024	Vleermuizen (paarverblijf)	1 en 2	19.25 – 00:30	19.30	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	18°C

5 Resultaten

5.1 Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest

5.1.1 Nestlocaties

Tijdens het veldbezoek van 12 maart is gezocht naar potentiële nestlocaties van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Binnen het plangebied zijn geen potentiële nestlocaties waargenomen van soorten zoals havik, buizerd, boomvalk, ransuil of blauwe reiger. Wel zijn er enkele boomholtes waargenomen die geschikt zouden kunnen zijn als nestlocatie van de bosuil. Volgens de NDFF zijn er ook waarnemingen bekend van deze soort rondom het plangebied. Tijdens de vleermuisonderzoeken is er gelet op roepende bosuilen of passerende exemplaren. Hierbij is geen activiteit van bosuilen waargenomen. Ook zijn er geen sporen zoals braakballen of prooiresten gevonden tijdens de overige veldonderzoeken. Binnen het noordelijke gedeelte van het Canon terrein, ten oosten van de Oude Venloseweg zijn twee bosuilkasten aanwezig. Mogelijk zijn deze kasten bezet en maken deze bosuilen sporadisch gebruik van het bos binnen het plangebied. Ten noorden van de noordelijke grens van het plangebied, nabij het hoofdkantoor is een horst met daarop een buizerd waargenomen (zie figuur 17). De buizerd is gedurende het ecologisch onderzoek enkele keren waargenomen rondom het plangebied. Binnen het plangebied is geen nestkast van de torenvalk aanwezig. Ook zijn er tijdens de overige veldbezoeken naar de overige soorten geen torenvalken, of sporen hiervan, waargenomen.

5.1.2 Leefgebied

Het bos kan als leefgebied dienen voor vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die hun verblijfplaats in de directe omgeving hebben. In de omgeving van het Canon terrein is vergelijkbaar leefgebied voor deze soorten aanwezig. Bovendien zal naar aanleiding van het planvoornemen niet het gehele bosgebied verloren gaan, waardoor er leefgebied beschikbaar zal blijven.

5.2 Das

Tijdens het veldbezoek van 26 maart zijn wildcamera's geplaatst binnen het plangebied. Net ten noorden van het plangebied is een dassenburcht aanwezig (zie figuur 17). Eén van de wildcamera's is tijdens dit bezoek gericht op deze burcht. Op 10 april 2024 zijn de batterijen en SD-kaarten vervangen van de geplaatste wildcamera's. Op 21 mei zijn de wildcamera's vervolgens verplaatst naar andere locaties binnen het plangebied. Gedurende de periode dat de wildcamera's in het plangebied aanwezig zijn geweest zijn er geen dassen vastgelegd. Wel zijn regelmatig de vos, steenmarter, bunzing, het konijn en eekhoorn waargenomen (zie figuur 4 tot en met 12). Er zijn enkele verouderde graafputjes gevonden in de open gedeeltes van het bos. Verder zijn er geen pootafdrukken, uitwerpselen of haren gevonden.

Volgens de NDFF is er in 2023 een foeragerende das waargenomen ten westen van het parkeerterrein bij het HQ, nabij de Sint Urbanusweg. Mogelijk wordt het plangebied wel sporadisch gebruikt door de das als foerageergebied. Dit zal echter geen essentieel foerageer- of leefgebied betreffen, aangezien er tijdens het onderzoek geen enkele waarneming van de das is gedaan.

5.3 Steenmarter

Binnen het plangebied zijn drie steenmarterkasten aanwezig. Deze kasten zijn door Canon geplaatst op strategische locaties waarin veel dichte begroeiing aanwezig is. Tijdens het veldbezoek van 26 maart zijn wildcamera's geplaatst binnen het plangebied. In figuur 17 zijn de locaties van de steenmarterkasten weergegeven. Op 10 april 2024 zijn de batterijen en SD-kaarten vervangen van de geplaatste wildcamera's. Op 21 mei zijn de wildcamera's vervolgens verplaatst naar andere locaties binnen het plangebied.

Op drie van de vier locaties is de steenmarter waargenomen (zie figuur 6 en 7). Ook is er tijdens het vleermuisonderzoek van 29 augustus 2024 een steenmarter waargenomen op de Klokkengietersstraat. Dit exemplaar

rende vanuit het plangebied onder een geparkeerde auto. Door deze waarnemingen kan worden aangenomen dat de steenmarter binnen het plangebied een vaste verblijfplaats heeft en dat het plangebied wordt benut als foerageer- en leefgebied.

5.4 Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek van 12 maart is gezocht naar potentiële nestlocaties van de eekhoorn. Hierbij is een mogelijke nestlocatie gezien in een boom binnen het plangebied (zie figuur 14). Ook zijn er tijdens het veldbezoek meerdere boomholtes binnen het plangebied gezien die als nestlocatie van de eekhoorn gebruikt kunnen worden. Tijdens de veldbezoeken is gelet op sporen en aanwezigheid van individuen nabij de geschikte nestlocaties. Ook zijn er binnen het plangebied wildcamera's om de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied vast te stellen of uit te sluiten. Tijdens de veldbezoek zijn er geen eekhoorns op zicht waargenomen. Wel is de eekhoorn veelvuldig waargenomen tijdens het wildcamera onderzoek. Aangenomen kan worden dat de eekhoorn van het plangebied gebruik maakt, zowel als leefgebied als voortplantingsplaats.

Figuur 3: (voormalige) dassenburcht

Figuur 4: buizerd

Figuur 5: bunzing

Figuur 6: steenmarter

Figuur 7: steenmarter

Figuur 8: vossen

Figuur 9: vos

Figuur 10: konijnen

Figuur 11: eekhoorn

Figuur 12: eekhoorn

Figuur 13: één van de steenmarterkasten

Figuur 14: mogelijk eekhoornnest

5.5 Alpenwatersalamander

De aanwezige wadi's zijn twee keer door middel van een schepnetbemonstering geïnventariseerd. Tijdens de onderzoeken zijn in beide wadi's grote aantallen kleine watersalamander waargenomen, zowel als larf, neoteen en volwassen (zie figuur 19). Ook zijn er in kleinere aantallen larven van de alpenwatersalamander gevangen (zie figuur 17 en 18). Het omliggende bosgebied kan als landhabitat dienen voor de alpenwatersalamander, die zich kan verschuilen onder boomstronken, takkenrillen en dichte vegetatie.

5.6 Ongewervelden

Het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn overdag onderzocht op de aanwezigheid van imago's van de grote vos, rupsen van de teunisbloempijlstaart en imago's van de Spaanse vlag. Tijdens de veldbezoeken zijn er geen imago's van voorgenoemde soorten, noch rupsen waargenomen. Wel zijn het bont zandoogje, citroenvlinder, de Sint-jacobsvlinder, de gehakelde aurelia en het zwartspriddikkopje waargenomen binnen het plangebied (zie figuur 21, 22 en 23). Volgens de NDFF zijn er in de zomer van 2024 twee waarnemingen van de grote vos gedaan op zeer korte afstand van het plangebied.

5.7 Vleermuizen

5.7.1 Verblijfplaatsen

Zowel in het voorjaar als in het najaar zijn er geen verblijfplaatsen aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen uit de bomen met boomholtes tijdens de kraamperiode. Ook is er geen zwermgedrag vastgesteld tijdens de onderzoeken. In de paarperiode zijn er geen vleermuizen gezien die sociale geluiden produceerden binnen het plangebied. Ook hadden de passerende vleermuizen geen binding met de bomen.

Wel werd er in het najaar zwermgedrag van gewone dwergvleermuizen waargenomen rondom het appartementencomplex aan de Klokengietersstraat 194-240. Mogelijk is hier een (massa)winterverblijfplaats aanwezig. Gedurende de veldbezoeken zijn er geen waarnemingen gedaan van boombewonende vleermuissoorten, zoals de rosse vleermuis.

5.7.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken werden met name in het begin van de avond, vlak na zonsondergang foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen binnen de open gedeeltes van het plangebied en binnen het park ten zuiden van het plangebied. Deze individuen zijn niet de hele avond aanwezig geweest en vlogen na een kwartier tot een half uur weg. Deze vleermuizen vlogen vanuit de aangrenzende woonwijk richting het plangebied, vermoedelijk hebben zij hier hun verblijfplaats. In het najaar is veel activiteit rondom de appartementencomplexen aan de Klokengietersstraat waargenomen.

5.7.3 Vliegroutes

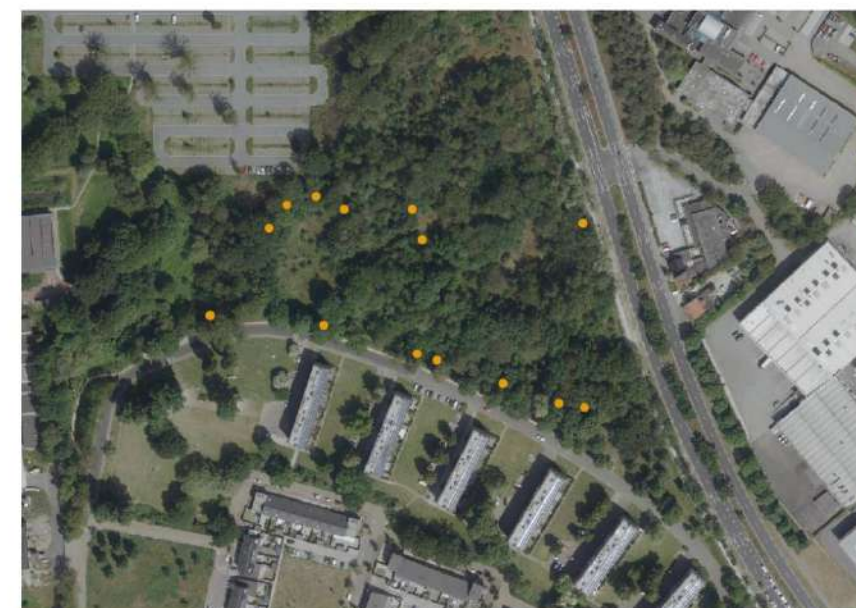
Tijdens de veldbezoeken zijn geen eenduidige vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werden gevolgd. Wel vlogen de waargenomen vleermuizen vaak vanuit het zuiden richting het noorden.

5.8 Overige soorten

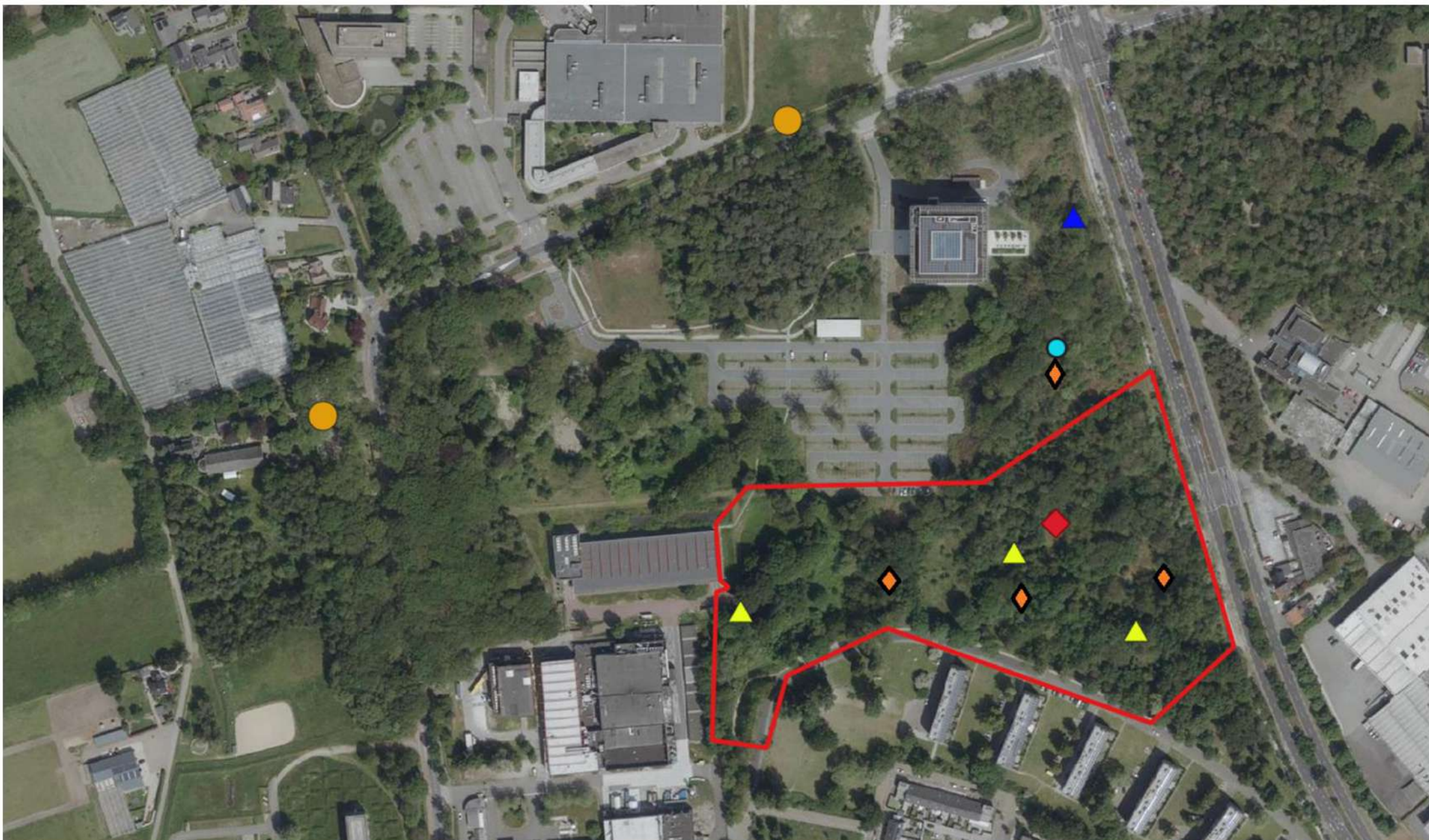
In het betreffende bos kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 15: deelgebied 1 (blauw omlijnd) en deelgebied 2 (oranje omlijnd)

Figuur 16: locaties boomholtes

Figuur 17: locatie horst buizerd (blauwe driehoek), voormalige burcht (blauwe stip), steenmarterkasten (gele driehoeken), eekhoornnest (rode ruit), locaties wildcamera's (oranje ruit) en waarnemingen grote vos (oranje stippen) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd)

Figuur 18: larve alpenwatersalamander

Figuur 19: larve alpenwatersalamander

Figuur 20: larve kleine watersalamander

Figuur 21: bont zandoogje

Figuur 22: gehakkelde aurelia

Figuur 23: zwartsprietdikkopje

6 Effectenbeoordeling en toetsing

6.1 Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest

Ten noorden van het plangebied is een horst van buizerd waargenomen. De afstand tot de noordelijke grens van het plangebied bedraagt ongeveer 90 meter. Indien deze afstand gewaarborgd kan blijven valt een negatief effect op het gebruik van de horst redelijkerwijs uit te sluiten. Indien de afstand tot de werkzaamheden minder dan 50 meter bedraagt is verstoring te verwachten en dient er voor de uitvoering van deze werkzaamheden een flora- en faunavergunning aangevraagd te worden bij de provincie Limburg.

6.2 Das

De aanwezige burcht was ten tijde van het onderzoek niet bewoond door de das. Het plangebied wordt mogelijk sporadisch door de das benut als foerageergebied. In de omgeving is voldoende vergelijkbaar foerageergebied voor deze soort aanwezig, waardoor een negatief effect redelijkerwijs valt uit te sluiten.

6.3 Steenmarter

Binnen het plangebied zijn drie steenmarterkasten aanwezig. De steenmarter is tijdens het onderzoek meerdere keren binnen het plangebied waargenomen, waardoor het aannemelijk is dat één van de kasten wordt benut door deze soort. Het bosgebied is daarnaast in gebruik als leefgebied van deze soort. De steenmarter is in de provincie Limburg vrijgesteld bij de uitvoering van ruimtelijke ingrepen in de periode van 15 augustus tot en met februari. In deze periode mogen leefgebied en verblijfplaatsen worden verwijderd. Indien er in deze periodes gewerkt wordt en/of het leefgebied en/of de verblijfplaatsen ongeschikt wordt gemaakt is een flora- en fauna vergunning niet aan de orde. Wel wordt er geadviseerd om, indien de plannen voor de aanleg van de weg concreter zijn, voor deze soort een ecologisch werkprotocol op te stellen.

6.4 Eekhoorn

Binnen het plangebied is een eekhoornnest aanwezig. Op de wildcamera's zijn regelmatig eekhoorns waargenomen, waardoor aangenomen kan worden dat het nest in gebruik is door deze soort. Het bosgebied wordt benut als leefgebied. De eekhoorn is in de provincie Limburg vrijgesteld bij de uitvoering van ruimtelijke ingrepen in de periode van maart-april en juli tot en met november. In deze periode mogen leefgebied en verblijfplaatsen worden verwijderd. Indien er in deze periodes gewerkt wordt en/of het leefgebied en/of de verblijfplaatsen ongeschikt wordt gemaakt is een flora- en fauna vergunning niet aan de orde. Wel wordt er geadviseerd om, indien de plannen voor de aanleg van de weg concreter zijn, voor deze soort een ecologisch werkprotocol op te stellen.

6.5 Alpenwatersalamander

Binnen de wadi's zijn larven van de alpenwatersalamander aangetroffen. Het omliggende bosgebied dient als land- en winterhabitat voor deze soort. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden gaat habitat van deze soort verloren. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een flora- en fauna vergunning te worden aangevraagd bij de provincie Limburg.

6.6 Ongewervelden

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van de grote vos, teunisbloempijlstaart of Spaanse vlag. Volgens de NDFF zijn er in juni van 2024 op zeer korte afstand van het plangebied twee losse waarnemingen gedaan van de grote vos. Binnen het plangebied is geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig in de vorm van vochtig, open bos met holle bomen en stapels hout. De grote vos is een zeer mobiele vlinder die veel zwervt. Deze soort kan, ondanks het uitvoeren van veldbezoeken in de optimale periode, gemist worden. Vanwege de geschiktheid van het plangebied voor deze soort en de recente waarnemingen dient er vanuit gegaan te worden dat deze soort binnen het plangebied aanwezig is. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden gaat habitat van deze soort verloren. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een flora- en fauna vergunning te worden aangevraagd bij de provincie Limburg.

6.7 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen verloren. Wel zijn er verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig in de appartementencomplexen die gelegen zijn aan de Klokkengietersstraat. Deze vleermuizen foerageren in het begin van de avond kort binnen het plangebied en/of vliegen over het plangebied richting het noorden weg. Dit betreft echter geen essentieel foerageer- of leefgebied aangezien er op korte afstand voldoende vergelijkbaar leefgebied aanwezig is. Essentiële vliegroutes zijn eveneens niet waargenomen, aangezien er geen eenduidige vliegpatronen aangetroffen langs lijnvormige elementen. Vergunningsplichtige flora- en fauna activiteiten met betrekking tot een vleermuissoort zijn dan ook uitgesloten. Wel wordt er geadviseerd om bij het concreter maken van het plan ervoor te zorgen dat er ten alle tijden een bomerij beschikbaar blijft waaraan vleermuizen zich kunnen oriënteren.

6.8 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

7 Conclusie

In de wadi's nabij het plangebied zijn larven van de alpenwatersalamander waargenomen. Het bosgebied dient hierdoor als land- en overwinterings-habitat voor deze soort. Ook kan de aanwezigheid van de grote vos binnen het plangebied niet worden uitgesloten. Hiervoor dient een flora- en faunavergunning aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de provincie Limburg.

De aanwezigheid van de steenmarter en eekhoorn is ook aangetoond binnen het plangebied. De steenmarter is in de provincie Limburg vrijgesteld bij de uitvoering van ruimtelijke ingrepen in de periode van 15 augustus tot en met februari. In deze periode mogen leefgebied en verblijfplaatsen worden verwijderd. De eekhoorn is bij de uitvoering van ruimtelijke ingrepen in de provincie Limburg vrijgesteld in de periode van maart – april en juli tot en met november. Indien er in deze periodes gewerkt wordt en/of het leefgebied en/of de verblijfplaatsen ongeschikt wordt gemaakt is een flora- en fauna vergunning niet aan de orde. Wel wordt er geadviseerd om, indien de plannen voor de aanleg van de weg concreter zijn, voor deze soorten een ecologisch werkprotocol op te stellen. Dit om te voorkomen dat steenmarters of eekhoorns verwond of gedood worden tijdens de werkzaamheden.

Daarnaast dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 2: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest	Ja	Horst van een buizerd aanwezig ten noorden van het plangebied, nabij het HQ van Canon	Te voorkomen	Indien er op een afstand van minimaal 50 meter van de horst gewerkt kan worden zijn vervolgstappen niet aan de orde. Indien dit niet mogelijk is dient een vergunning aangevraagd te worden.
Das	Nee	-	Nee	-
Steenmarter	Ja	-	Te voorkomen	Vrijstelling tussen 15 augustus tot en met februari. Indien er in deze periode gewerkt wordt is er geen vergunning noodzakelijk. Ecologisch werkprotocol opstellen om gewonde of dode dieren te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een vergunning aangevraagd te worden.
Eekhoorn	Ja	Eén nestlocatie	Te voorkomen	Vrijstelling tussen maart- april en juli tot en met november. Indien er in deze periode gewerkt wordt is er geen vergunning noodzakelijk. Ecologisch werkprotocol opstellen om gewonde of dode dieren te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een vergunning aangevraagd te worden.
Alpenwatersalamander	Ja	Alpenwatersalamander aanwezig in de wadi's	Ja	Activiteitenplan opstellen en vergunning aanvragen bij de provincie Limburg
Ongewervelden	Niet uit te sluiten	Grote vos waargenomen in de directe omgeving van het plangebied + plangebied biedt geschikt habitat voor deze soort	Ja	Activiteitenplan opstellen en vergunning aanvragen bij de provincie Limburg
Vleermuizen	Nee	-	-	-
Overige soorten ¹	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

8 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 2.0 BIJ12 april 2024
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

9 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunning. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Vergunning voor een flora- en fauna-activiteit

De Omgevingswet en de Bal bevatten regels om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Bal een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit aan de orde zijn. Een vergunning is een besluit waarmee een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september-oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Nachtwachtlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

's-Hertogenbosch

Willemssplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

